

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: J. N., zast. JUDr. Michalem Korčákem, advokátem, se sídlem Milady Horákové 64/101, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem Ludvíka Svobody 1222/12, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2021, č. j. 4964/2020-160-SPR/3, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2023, č. j. 20 A 68/2021-44,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2023, č. j. 20 A 68/2021-44, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Magistrát hlavního města Prahy, odbor dopravněsprávních činností, oddělení správního řízení (dále jen „správní orgán prvního stupně“), výrokem I. rozhodnutí ze dne 1. 10. 2020, č.j. MHMP 1493814/2020/Voj (dále jen „rozhodnutí o přestupku“), uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterého se měl z nedbalosti dopustit tím, že dne 14. 10. 2019 v 15:05 hodin při řízení motorového vozidla tovární značky Mercedes-Benz Sprinter, registrační značky X (dále jen „vozidlo ZZS“), v Praze 4 na ulici Thomayerova ve směru od ulice Zálesí k ulici Michelská, jako řidič vozidla, který při plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností užívá zvláštního výstražného světla modré nebo modré a červené barvy, případně doplněného o zvláštní zvukové výstražné znamení (dále jen „světelné a zvukové znamení“), v rozporu s § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu nedbal potřebné opatrnosti a ohrozil bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, čímž zavinil dopravní nehodu. Žalobce měl totiž při vyjíždění od okraje pozemní komunikace se zapnutým světelným a zvukovým

znamením ohrozit ve stejném směru jedoucího řidiče motorového vozidla tovární značky Škoda Rapid, registrační značky X (dále jen „osobní vozidlo“), a za ním na vlastním jízdním kole tovární značky Merida Onetwenty (dále jen „kolo“) jedoucího cyklistu, když v důsledku náhlého snížení rychlosti jízdy osobního vozidla do jeho zadní části narazil cyklista přední částí kola. Za uvedený přestupek správní orgán prvního stupně žalobci uložil podle § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu pokutu ve výši 1.500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Výrokem II. rozhodnutí o přestupku správní orgán prvního stupně nepřiznal řidiči osobního vozidla nárok na náhradu škody, protože výše škody (ani její část) nebyla spolehlivě zjištěna. Řidiče osobního vozidla tudíž s jeho nárokem odkázal na jiný soud nebo orgán veřejné moci.

[3] Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) změnil znění výroku II. rozhodnutí o přestupku tak, že změnil označení osoby poškozeného, neboť řidič osobního vozidla byl pouze jeho zástupcem, a dále změnil datum, kdy bylo správnímu orgánu prvního stupně doručeno uplatnění nároku na náhradu škody. Ve zbytku rozhodnutí o přestupku potvrdil.

II.

[4] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Městský soud měl ve shodě s žalovaným za to, že žalobcem navrhované výsledky jeho spolujezdce a cyklisty by byly nadbytečné. Spolujezdec žalobce mohl jen stěží vidět a vypovědět v jeho prospěch něco jiného, než co uvedl sám žalobce. Z výsledku žalobce vyplynulo, že osobní vozidlo bylo v době vyjetí žalobce od okraje pozemní komunikace v pohybu, což vylučuje v žalobě vyjádřenou úvahu, že v této době stálo. Nadbytečnost výsledku cyklisty městský soud nespatořoval na rozdíl od správních orgánů v tom, že by jeho kolize s osobním vozidlem ležela mimo podstatu věci. Městský soud však v případě cyklisty dovodil jako velmi nepravděpodobné, že by tento pod vlivem obavy ze svojí možné odpovědnosti za dopravní nehodu sdělil jiné skutečnosti, než jaké uváděl v řízení vedeném proti němu pro porušení povinnosti podle § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu (dále jen „řízení o přestupku cyklisty“), které bylo následně zastaveno. Způsob jízdy vozidla záchranné služby byl přitom zřejmý z výsledku žalobce a řidiče osobního vozidla. Podle městského soudu se žalovaný dostatečně a správně vypořádal také s věrohodností a relevancí žalobcem předložené tiskové sestavy poloh vozidla záchranné služby, neboť žalobce měl i přes užití světelného a zvukového znamení povinnost dbát potřebné opatrnosti podle § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu. Navíc užití světelného a zvukového znamení je ve smyslu § 25 odst. 6 zákona o silničním provozu irelevantní.

[6] Nicméně městský soud se neztotožnil se závěry správních orgánů, podle kterých je pro posouzení žalobcovy odpovědnosti za přestupek způsobení dopravní nehody cyklistou nepodstatná. Správní orgán prvního stupně totiž žalobce uznal vinným i za způsobení dopravní nehody vyvolané srážkou cyklisty s osobním vozidlem, přičemž vycházel z toho, že v předchozím řízení o přestupku cyklisty se neprokázalo zavinění cyklisty stran

pokračování

nedodržení bezpečné vzdálenosti podle § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu. Cyklista však ve své výpovědi uvedl, že vzdálenost mezi ním a osobním vozidlem v době, kdy toto vozidlo vyjelo z brány nemocnice, byla taková, že nemusel prudce brzdit, blížil se k němu a hlídal si jej, což by za normálních okolností stačilo, protože řidič osobního vozidla by zrychloval a vzdálenost mezi nimi by se již nezmenšovala. Městský soud s ohledem na uvedené správním orgánům vytkl, že se nevypořádaly s požadavkem plynoucím z § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu, podle nějž musí řidič vozidla jedoucí za jiným vozidlem za ním ponechat bezpečnou vzdálenost, aby mohl zastavit vozidlo v případě náhlého snížení rychlosti nebo náhlého zastavení vozidla, které jede před ním. Podle názoru městského soudu je tento požadavek třeba vykládat tak, že jen výjimečně nemusí náraz do vpředu jedoucího vozidla znamenat porušení citovaného ustanovení.

[7] Jelikož se správní orgány dostatečně nezabývaly otázkou, zda cyklista dodržel svoji povinnost ponechat za osobním vozidlem dostatečnou vzdálenost, považoval městský soud napadené rozhodnutí a rozhodnutí o přestupku za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Odkaz na řízení o přestupku cyklisty v této souvislosti městský soud nepovažoval za dostačující, protože v tomto řízení správní orgán prvního stupně ve velké míře vycházel ze zásady *in dubio pro reo*, a to navzdory skutečnosti, že cyklista se podle své výpovědi přibližoval k osobnímu vozidlu a spoléhal na to, že začne zrychlovat.

III.

[8] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že přestupek žalobce spočívající v porušení § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu byl spolehlivě prokázán. K jeho spáchání došlo již samotným vjetím žalobce do jízdní dráhy osobního vozidla, přičemž není rozhodné, zda se v daném okamžiku za osobním vozidlem pohybovalo další vozidlo, a jak se jeho řidič s takovou situací vypořádal. V tomto směru městskému soudu vytýká, že i když se ztotožnil s posouzením nastalé situace mezi vozidlem záchranné služby a osobním vozidlem ze strany správních orgánů, tedy nezpochybnil jejich závěr o spáchání předmětného přestupku žalobcem, považoval i tak za nezbytné zrušit napadené rozhodnutí a rozhodnutí o přestupku z důvodu nedostatečně odůvodněného závěru o tom, zda se také cyklista nedopustil přestupku. Touto otázkou se však správní orgán prvního stupně zabýval v řízení o přestupku cyklisty, které usnesením ze dne 21. 5. 2020, č. j. MHMP 737666/2020/Voj (dále jen „rozhodnutí o přestupku cyklisty“), zastavil, protože se nepodařilo prokázat protiprávní jednání cyklisty.

[10] Dále stěžovatel setrvává na svém stanovisku, že i kdyby k dopravní nehodě cyklisty a řidiče osobního vozidla nedošlo, žalobce by se stejně dopustil přestupku spočívajícího v porušení § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu. Pro závěr o protiprávním jednání žalobce je tudíž zcela bez významu hodnocení dodržení bezpečné vzdálenosti cyklistou za osobním vozidlem, a tato skutečnost tedy nemohla být podmínkou zákonnosti napadeného rozhodnutí a rozhodnutí o přestupku. Podle názoru stěžovatele je navíc procesně nepřipustné, aby po právní moci rozhodnutí o přestupku cyklisty byla opětovně zkoumána otázka jeho zavinění za přestupek spočívající v porušení povinnosti vyplývající z § 19 odst.

1 zákona o silničním provozu, a aby byl městským soudem nucen dovozovat odlišné závěry, než jaké učinil v rozhodnutí o přestupku cyklisty. Koneckonců nelze předpokládat jiná zjištění, než k jakým správní orgán prvního stupně dospěl v uvedeném rozhodnutí o zastavení řízení. Městský soud přitom nezpochybnil důkazní situaci ve vztahu k prokázání závěru o spáchání přestupku žalobcem. Stěžovatel dále uvádí, že pokud by nebyl napadený rozsudek zrušen a byl ponechán v právní moci, došlo by k definitivnímu zániku odpovědnosti žalobce za přestupek, a to zpětným uplynutím promlčecí doby pro jeho projednání. I z tohoto důvodu by nebylo možné se znovu zabývat otázkou případného zavinění cyklisty za dopravní nehodu a jeho případným přestupkem. Stěžovatel dále odkazuje na správní spis, konkrétně na napadené rozhodnutí a vyjádření k žalobě, která obsahují konzistentní argumentaci spolehlivě prokazující závěr o spáchání předmětného přestupku žalobcem.

IV.

[11] Žalobce ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost zamítnout. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, uvádí, že kasační stížnost neobsahuje žádná tvrzení týkající se přesahu vlastních zájmu stěžovatele, je tudíž nepřijatelná. Dále nesouhlasí s názorem stěžovatele, že pro posouzení a prokázání přestupku žalobce není zásadní otázka zavinění cyklisty. Skutek tvoří souhrn všech skutkových okolností, tedy i jednání pachatele a způsobený následek, a soud se musí zabývat všemi skutkovými okolnostmi uvedenými ve výroku. Tím, že se stěžovatel nedostatečně zabýval otázkou zavinění cyklisty, má žalobce za to, že nebylo bez pochybností prokázáno, že by se dopustil skutku, který je žalobci vytýkán. Pokud správní orgány ve svých rozhodnutích uvedly, že žalobce svým jednáním zapříčinil kolizi osobního vozidla a kola, musí být z provedeného dokazování tento závěr prokázáný. To se ovšem nestalo, tudíž se žalobce ztotožňuje se závěry městského soudu.

[12] Žalobce má za to, že žalovaný měl zahájit přezkumné řízení ohledně přestupku cyklisty, neboť ten ve své výpovědi uvedl, že vzdálenost mezi ním a osobním vozidlem se zkracovala. Svou rychlost však nesnížil a v okamžiku, kdy osobní vozidlo zastavilo, již nebyl schopen zareagovat a kolo zastavit. Důvody, pro které řidič osobního vozidla zastavil, žalobce nepovažuje za podstatné, protože ke kolizi cyklisty s řidičem osobního vozidla by nedošlo, dostál-li by cyklista své povinnosti podle § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu. Žalobce proto dovozuje, že řízení o přestupku cyklisty správní orgán prvního stupně zastavil pouze z důvodu, že cyklista ke kolu neměl sjednané pojištění odpovědnosti, což znamená, že by škodu musel hradit sám. Rozhodnutí o přestupku cyklisty tudíž nemůže být důkazem o tom, že se žalobce dopustil přestupku. Námitky stěžovatele stran promlčení přestupku žalobce považuje za mimoběžné a vzbuzující pochybnosti, zda je stěžovateli známa právní úprava běhu a stavění prekluzivních lhůt. Podle žalobce tedy správní orgány pochybily a kasační stížnost je zcela nedůvodná.

V.

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti. Ta byla podána včas, osobou oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační

pokračování

stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen osobou s vysokoškolským právnickým vzděláním.

[14] Nejvyšší správní soud se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Jedná se totiž o přestupkovou věc, v níž v řízení před městským soudem podle § 31 odst. 2 s. ř. s. rozhodoval specializovaný samosoudce.

[15] K problematice vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, v němž neurčitý právní pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele* vyložil. Přijatelností kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabývá i v situacích, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2016, č. j. 2 Azs 56/2016-85, či ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016-55). Konkrétně v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, Nejvyšší správní soud uvedl, že kasační stížnost podanou žalovaným správním orgánem lze považovat za přijatelnou, „*pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. Přijatelnost by byla konstatována bez ohledu na to, že by takovým pochybením krajský soud zásadně nemohl zasáhnout do hmotně-právního postavení stěžovatele.*“

[16] Stěžovatel v kasační stížnosti k její přijatelnosti ničeho neuvádí, avšak rozporuje argumentaci městského soudu, podle které je pro posouzení odpovědnosti žalobce za zavinění dopravní nehody podstatná otázka zavinění cyklisty. Jelikož v souzené věci nelze *prima facie* vyloučit, že se městský soud dopustil zásadního pochybení při výkladu hmotného práva, resp. nerespektoval ustálenou judikaturu, přijal Nejvyšší správní soud stěžovatelovu kasační stížnost k meritornímu přezkumu. Kasační stížnost je tedy přijatelná.

[17] Nejvyšší správní soud poté posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost je důvodná.

[19] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje mimo jiné kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Konkrétní námitky podřaditelné pod uvedený kasační důvod však neuvádí, a to s výjimkou tvrzení, že městský soud neodůvodnil svůj požadavek na důkladnější posouzení zavinění cyklisty. Jelikož je ale Nejvyšší správní soud k vadám naplňujícím uvedený kasační důvod povinen přihlížet i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), přes chybějící tvrzení stěžovatele posuzoval, zda napadený rozsudek není nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, pro nedostatek důvodů, či zda zde není taková vada řízení před městským soudem, jež by mohla mít vliv na zákonnost jeho rozsudku.

[20] Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že rozsudek je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, jestliže neobsahuje určitý výrok, nesplňuje formální náležitosti dle § 54 odst. 2 s. ř. s., nebo také, nelze-li z rozsudku rozpoznat jeho jednotlivé části (záhlaví,

výrokovou část, odůvodnění, poučení), jakož i tehdy, chybí-li věcný a obsahový soulad výrokové části napadeného rozsudku a jeho odůvodnění, nebo absentuje-li odkaz na použité právní normy, na nichž správní soud založil právní hodnocení v souzené věci (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, nebo ze dne 10. 4. 2008, č. j. 7 Afs 78/2007-60). Tyto vady napadený rozsudek nevykazuje.

[21] Nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou pak podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52) nebo v nichž zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí věnoval všem stěžejním námitkám účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013-33).

[22] Napadený rozsudek i výše uvedeným kritériím přezkoumatelnosti vyhovuje. Městský soud v napadeném rozsudku dostatečně popsal skutkový stav věci, stanoviska účastníků řízení, přdestřel relevantní a ucelené právní závěry, kterými žalobní argumentaci náležitě vypořádal. V odst. 48. a 49. napadeného rozsudku vysvětlil, z jakého důvodu považuje důkladnější posouzení zavinění cyklisty za podstatné. Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že nesouhlas stěžovatele se závěry městského soudu a s rozsahem a způsobem odůvodnění nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163). Ostatně sám stěžovatel s těmito závěry rozsáhle polemizuje, což by u nepřezkoumatelného rozsudku nebylo možné.

[23] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, ale ani pro nesrozumitelnost a neshledal ani jinou vadu řízení před městským soudem, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, uzavírá, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[24] Nejvyšší správní soud tak mohl přistoupit k přezkumu zbylých námitek, které lze podřadit pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[25] V tomto ohledu stížnostní námitky stěžovatele míří proti závěrům městského soudu, podle nichž se správní orgány při vyvození odpovědnosti žalobce za dopravní nehodu mezi osobním vozidlem a za ním jedoucím cyklistou měly zabývat také porušením povinnosti plynoucí z § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu ze strany cyklisty. Stěžovatel má za to, že spáchání přestupku žalobce spočívajícího v porušení § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu bylo spolehlivě prokázáno, a že pro tento závěr je zcela bez významu hodnocení dodržení bezpečné vzdálenosti mezi cyklistou a osobním vozidlem, a následek v podobě

pokračování

dopravní nehody mezi nimi. V nyní souzené věci je tedy stěžejní otázkou, zda bylo nutné se pro shledání žalobce vinným za jednání popsané ve výroku I. rozhodnutí o přestupku zabývat i okolnostmi, za nichž došlo k dopravní nehodě a zohlednit případné zavinění cyklisty.

[26] Podle § 41 odst. 1 zákona o silničním provozu, *řidič vozidla, který při plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností užívá zvláštního výstražného světla modré nebo modré a červené barvy, případně doplněného o zvláštní zvukové výstražné znamení (dále jen „vozidlo s právem přednostní jízdy“), není povinen dodržovat § 4 písm. c), § 5 odst. 1 písm. h) a odst. 2 písm. f), § 7 odst. 1 písm. b), § 11, § 12 odst. 1, 2, 4, 5 a 7, § 13 až 17, § 18 odst. 2, 3, 4 a 8, § 19, § 20, § 21 odst. 2, 3, 4, 5 a 6, § 22, 23, § 24 odst. 3 a 4, § 25 odst. 1, 3, 4 a 5, § 26, § 27 odst. 1, 2, 3 a 4, § 28 odst. 2, 3 a 5, § 31, § 35 odst. 1 a 2, § 36 odst. 1, 2 a 4, § 39 odst. 4 a 5, § 39a odst. 3 a 4, § 39b odst. 2 a 4, § 47 odst. 2 písm. a) a c), odst. 3 písm. a), c), d), f) a g) a odst. 5, § 48 odst. 1, 2, 3, 4 a 5, § 53 odst. 2 a § 67 odst. 8; je však povinen dbát potřebné opatrnosti, aby neohrozil bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.*

[27] Podle § 2 písm. l) zákona o silničním provozu, *nesmět ohrozit znamená povinnost počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nevzniklo žádné nebezpečí.*

[28] Podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, *fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona.*

[29] Nejvyšší správní soud předně podotýká, že žalobce byl ve výroku I. rozhodnutí o přestupku shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, protože v rozporu s § 41 odst. 1 téhož zákona nedbal potřebné opatrnosti a ohrozil bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, čímž zavinil dopravní nehodu. V této souvislosti je třeba připomenout, že k závěru o spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu ve spojení s § 41 odst. 1 téhož zákona postačuje, pokud řidič vozidla nedbá potřebné opatrnosti, a ohrozí tak bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. To ve smyslu § 2 písm. l) zákona o silničním provozu znamená, že si řidič nepočíná tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nevzniklo žádné nebezpečí. Jinými slovy pro naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku je podstatné, že došlo k ohrožení zájmu společnosti na bezpečnosti silničního provozu, a to zákonem předvídaným jednáním jako takovým bez ohledu na následek, kterým zde bylo způsobení dopravní nehody. Vznik dopravní nehody tedy nepředstavuje znak skutkové podstaty uvedeného přestupku.

[30] K podobným úvahám dospěl Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 77/2008-50, podle kterého *„skutečnost, že došlo rovněž k dopravní nehodě, je sice skutečností důležitou, nikoli však rozhodnou z hlediska uznání viny žalobkyně ze spáchání výše uvedeného přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Jiná situace by samozřejmě byla, pokud by způsobení dopravní nehody bylo předpokladem naplnění dané skutkové podstaty, jež představuje zákonný typ správněprávního deliktu (něco jako „šablonu“ či jeho model) umožňující právní posouzení konkrétního skutkového děje. K závěru o vině pachatele je totiž potřebný čin konkrétně pro*

společnost nebezpečný, odpovídající znakům (určité) skutkové podstaty neboli tzv. naplnění skutkové podstaty správního deliktu. V souzené věci však dopravní nehoda předpokladem naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 7. zákona o přestupcích v návaznosti na shora citovaná ustanovení zákona o silničním provozu nebyla.“

[31] Kromě toho Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 8. 2016, č. j. 4 As 143/2016-29, vyslovil, že „*k závěru o spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 zákona o silničním provozu postačuje, pokud řidič vozidla ohrozí jiného účastníka silničního provozu. K závěru o vině tedy není nezbytné, aby došlo ke vzniku škody, ale stačí, je-li jiný účastník silničního provozu ohrožen. Podle Nejvyššího správního soudu jsou tedy úvahy stěžovatele o tom, zda poškozený mohl zabránit vzniku škody, pro závěry o jeho vině nevýznamné, neboť stěžovatel byl uznán vinným ze spáchání přestupku již za samotné ohrožení poškozeného. Otázka, zda poškozený reagoval přiměřeně či nepřiměřeně na jednání stěžovatele, nemá vliv na závěr, že stěžovatel ohrozil další účastníky silničního provozu.*“ Přestože výše uvedené rozsudky pojednávají o jiných přestupcích podle zákona o silničním provozu, lze závěry týkající se posouzení viny řidiče za přestupek v nich obsažené vztáhnout i na nyní projednávanou věc. Ve všech případech totiž shodně není vznik škodlivého následku (zde dopravní nehody) znakem skutkové podstaty toho kterého přestupku.

[32] Nejvyšší správní soud tedy má za to, že pro posouzení žalobcovy odpovědnosti za spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu ve spojení s § 41 odst. 1 téhož zákona není významná otázka vzniku dopravní nehody, ani to, zda cyklista porušil § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu, v důsledku čehož došlo k dopravní nehodě mezi ním a před ním jedoucím osobním vozidlem. K naplnění uvedené skutkové podstaty přestupku postačuje, že řidič nedbá potřebné opatrnosti, a ohrozí tak bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Právě tato otázka tudíž měla být a také byla předmětem posouzení ze strany správních orgánů. Městský soud tak měl při přezkumu napadeného rozhodnutí posuzovat jen to, zda byl ve vztahu ke shora uvedené skutkové podstatě náležitě zjištěn skutkový stav věci potřebný pro rozhodnutí, nikoliv též to, zda cyklista porušil § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu, resp. zda tuto otázku dostatečně posoudily správní orgány.

[33] Přes právě uvedené však nelze pominout, že v nyní souzené věci došlo ke vzniku dopravní nehody. Přestože vznik dopravní nehody nebyl znakem výše zmíněné skutkové podstaty, její způsobení zvyšuje závažnost přestupkového jednání, což nachází svůj odraz při ukládání sankce. V tomto směru tedy byly správní orgány povinny se uvedenou otázkou zabývat a zvážit, zda je dopravní nehoda následkem přestupkového jednání žalobce, respektive zda zde existuje příčinná souvislost mezi jeho protiprávním jednáním a dopravní nehodou, a to pak zohlednit při určení druhu sankce a její výměry (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 77/2008-50). Nejvyšší správní soud současně zdůrazňuje, že v případě dopravních nehod platí princip odděleného posouzení porušení právních povinností účastníků dopravní nehody. To znamená, že se zkoumá, zda řidič porušil pravidla silničního provozu a zda je toto jednání v příčinné souvislosti se vznikem dopravní nehody (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2022, č. j. 10 As 173/2021-27). Není tedy podstatné, zda „*způsobili dopravní nehodu i další účastníci dopravní nehody. Příčinná souvislost pachatele se nepřerušuje, jestliže k jednání pachatele přistoupí další skutečnost, jež spolupůsobí při vzniku následku, avšak jednání pachatele*

pokračování

zůstává takovou skutečností, bez níž by k následku nedošlo.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2022, č. j. 10 As 173/2021-27).

[34] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že ve výroku I. rozhodnutí o přestupku správní orgán prvního stupně dovedl, že následkem žalobcova porušení vytčených povinností bylo způsobení dopravní nehody se závěrem, že žalobce tuto dopravní nehodu zavinil (viz odst. [1] tohoto rozsudku). To následně zohlednil při ukládání sankce. Žalobci přitom uložil pokutu na samé dolní hranici zákonné sazby podle § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu. Tento svůj postup v rozhodnutí o přestupku odůvodnil, neboť zohlednil, že žalobce sice svým jednáním způsobil škodu na cizím majetku, ale nezpůsobil vážnější následek. Jeho argumentaci následně doplnil stěžovatel v napadeném rozhodnutí (které tvoří s rozhodnutím o přestupku jeden celek) tak, že kolizi mezi cyklistou a řidičem osobního vozidla předcházela interakce mezi žalobcem a řidičem osobního vozidla. Z toho dále dovedl, že zavinění cyklisty a jeho odpovědnost za způsobení dopravní nehody tudíž nejsou pro hodnocení žalobcovy odpovědnosti relevantní. Stěžovatel poukázal i na to, že jednání cyklisty bylo předmětem samostatného řízení o jeho přestupku, které bylo pravomocně zastaveno. S ohledem na výše citované judikaturní závěry tudíž nejsou správné úvahy městského soudu, který uložil správním orgánům se dále zabývat tím, zda cyklista porušil povinnost podle § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu a podrobně tuto skutečnost odůvodnit.

[35] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud se dopustil zásadního pochybení při výkladu hmotného práva, a nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, když dospěl k závěru, že správní orgány zatížily rozhodnutí o přestupku a napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, protože se při vyvození odpovědnosti žalobce za daný přestupek nevypořádaly s případným porušením povinnosti vyplývající z § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu ze strany cyklisty.

[36] Stěžovatel dále namítá, že jej městský soud v napadeném rozsudku nutil dovozovat ohledně jednání cyklisty a možného porušení povinnosti plynoucí mu z § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu odlišné závěry, než jaké přijal v rozhodnutí o přestupku cyklisty. Takový požadavek však z napadeného rozsudku neplyne. Městský soud sice správním orgánům uložil podrobněji se zabývat porušením § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu ze strany cyklisty, ale nezavázal je, k jakým závěrům mají dospět. S ohledem na to, že napadený rozsudek byl zrušen, je již veškerá polemika týkající se uvedené otázky bezpředmětná.

[37] Konečně k námitce, že bez zrušení napadeného rozsudku a jeho ponechání v právní moci by došlo k zániku žalobcovy odpovědnosti za přestupek, zbývá dodat, že pro závěr o důvodnosti kasační stížnosti a potřebě zrušit napadený rozsudek je rozhodné pouze a jen to, zda Nejvyšší správní soud dovedl vady vytčené kasační stížností (resp. vady, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti), nikoliv to, zda by v případě, že nebude napadený rozsudek zrušen, došlo k promlčení přestupku, jehož se měl dopustit žalobce.

[38] Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené shledal, že se městský soud dopustil nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. byl tudíž naplněn.

VI.

[39] Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 části věty první před středníkem s. ř. s. V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Městský soud tedy žalobu znovu posoudí v rozsahu uplatněných žalobních bodů a zohlední přitom, že pro závěr o vině žalobce za spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu ve spojení s § 41 odst. 1 téhož zákona není podstatná otázka případného porušení povinnosti podle § 19 odst. 1 zákona o silničním provozu ze strany cyklisty, neboť následek v podobě dopravní nehody, kterou měl tímto porušením způsobit, není znakem skutkové podstaty přestupku, který je kladen za vinu žalobci.

[40] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu